

Spis treści

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

Janusz Grabowski, <i>Małżeństwa Piastów mazowieckich (wybrane zagadnienia)</i>	9
Henryk Bartoszewicz, <i>Obraz kartograficzny Pragi XVIII–XIX wieku</i>	27
Łukasz Truściński, <i>Nieznane materiały dotyczące historii podwarszawskiej Pragi w XVII i XVIII w., pochodzące z Archiwum Gospodarczego Wilanowskiego w Archiwum Głównym Akt Dawnych</i>	42
Piotr Woźniak, <i>Organy na południowo-wschodnim Mazowszu w XVIII w. w świetle wizytacji dekanatu latowickiego z 1778 roku</i>	59
Jolanta Załęczny, <i>Budowanie legendy Józefa Piłsudskiego w społeczeństwie powiatu warszawskiego w okresie międzywojennym</i>	66
Mariusz Żuławski, <i>Prasa urzędowa w województwie warszawskim w Drugiej Rzeczypospolitej (1918–1939)</i>	79
Daniel Wolborski, <i>Dzieje Nadarzyna w okresie XV–XVI w. Funkcjonowanie miast prywatnych na Mazowszu w początkach nowożytności</i>	91

SYLWETKI

Barbara Sas, <i>Genealogia Feliksa v. Szczęsnego Kryskiego, kanclerza wielkiego koronnego</i>	109

WYKŁADY

Benon Dymek, <i>Czego uczy nas historia. Wykład inauguracyjny wygłoszony 10 października 2003 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Ciechanowie (wraz z uwagami uzupełniającymi)</i>	119
Józef Barański, <i>Kontrowersje wokół postawy arcybiskupa warszawskiego, Zygmunta Szczęsnego Felińskiego Wykład habilitacyjny, wygłoszony 5 grudnia 2011 r. na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie</i>	130

MISCELLANEA

Andrzej Buczyński, <i>Zborny Punkt na Pradze – rosyjska brama do Warszawy i Królestwa Polskiego</i>	148
Marek Arpad Kowalski, <i>Warszawska Praga. Wielokulturowość w jednokulturowości</i>	177

Katarzyna Kuzko-Zwierz, <i>O czym gada warszawska Praga</i>	191
Stanisław Pajka, <i>15 lat Związku Kurpiów</i>	199
Katarzyna Braun, <i>Kościół w Porębie nad Bugiem i jego zabytkowe walory</i>	204
Jolanta Załęczny, <i>Z Legionowa na Wyspę Niedźwiedzią</i>	221
Joanna Sielska, Rafał Nijak, <i>Rzeźba św. Leonarda z Karczewa. Niewyjaśnione pochodzenie. Społeczne uznanie</i>	225
Krzysztof Braun, <i>Poborzańskie cicer cum gaule, czyli materiały z Seminariów Historycznych z lat 2001–2009 w książce Z dziejów gminy Janowiec Kościelny (Poboża)</i>	235

PRZEGLĄD BADAŃ, RECENZJE, OMÓWIENIA

<i>Dzieje Mazowsza. Lata 1795–1918</i> , t. III, red. J. Szczepański, Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztora, Pułtusk 2012, ss. 902 (Jan Józefek)	239
Ryszard Juszkiewicz, <i>Działania militarne na północnym Mazowszu i w korytarzu pomorskim. 1920 rok</i> , wyd. II uzupełnione i rozszerzone, Mława 2011, ss. 550 + ilustracje i mapy (Stanisław Ludwik Krowicki)	244
Jerzy Kijowski, <i>Dzieje Lelisa i okolic</i> , Lelis 2011, 339 s. (Janusz Szczepański)	248
Rafał Szczepankowski, Krzysztof Szczępiorski, <i>Sacrum ziemi mińskiej</i> , Mińsk Mazowiecki 2012, ss. 456, fot. (Alicja Gontarek) ..	250
Irena Żabińska, <i>Ziemianie z województwa warszawskiego w latach 1918–1945</i> , Toruń 2011, ss. 285. (Damian Sitkiewicz)	252
<i>Poznań – Warszawa wspólna sprawa, „Kronika Miasta Poznania”</i> , Wydawnictwo Miejskie Poznania, 2012, t. 1, ss. 330, il. (Benon Dymek)	255

KRONIKA

Benon Dymek, <i>Ławeczka Jakuba Chojnackiego w Płocku</i>	258
Mateusz Braun, <i>Promocja XXIII tomu „Rocznika Mazowieckiego” z 2011 roku</i>	260
Urszula Kalińska, <i>Protokół V Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Mazowieckiego Towarzystwa Naukowego (maj 2012)</i>	266
Informacje dla naszych Autorów	269

Editorial

ARTICLES AND DISSERTATIONS

Janusz Grabowski, *Marriages of the Mazovian Piast*

Henryk Bartoszewicz, *Praga in the Large Scale Maps from 18th and 19th Centuries*

Łukasz Truściński, *Unknown materials concerning history of Praga (borough of Warsaw) stored in Economic Archives of Wilanów (section of Central Archives of Historical Records in Warsaw)*

Piotr Woźniak, *Organs in the south-eastern Mazovia in the eighteenth century in the light of the inspection of Łatowicz deanery from 1778*

Jolanta Załęczny, *Building the legend of Józef Piłsudski in Warsaw district society during the interwar*

Mariusz Żuławnik, *Official periodicals in Warsaw's Province in the Second Republic of Poland (1918–1939)*

Daniel Wolborski, *History of Nadarzyn during the fifteenth and sixteenth centuries. Functioning of private cities in Mazovia in the early modern period*

SILHOUETTES

Barbara Sas, *Genealogy of the Felix v. Szczęsny Kryski Crown Chancellor – both known and unknown information*

LECTURES

Benon Dymek, *What do we learn from history? An inaugural lecture given on 10 October, 2003 at the College of Higher Education in Ciechanów (with complementary observations)*

Józef Barański, *The controversy surrounding the attitude of the Warsaw archbishop Zygmunt Szczęsny Feliński*

MISCELLANEA

Andrzej Buczyński, *Rallying point for Praga – Russia's gateway to Warsaw and the Kingdom of Poland*

Marek Arpad Kowalski, *Multiculturalism in one-culture area*

Katarzyna Kuzko-Zwierz, *What is Warsaw's Praga chatting about?*

Stanisław Pajka, *15 years of Związek Kurpiów (The Union of Kurpie)*

Katarzyna Braun, *Church in Poręba and its conservation quality*

Jolanta Załęczny, *From Legionowo to Bear Island*

Joanna Sielska, Rafał Nijak, *Sculpture of St. Leonard of Karczew. Unexplained origin*

Krzysztof Braun, *Poborze region cicer cum gaule, 2001–2009 Historical Seminary materials from a book Tales of Janowiec Kościelny community*

REVIEW OF RESEARCH, REVIEWS, NOTES

CHRONICLE